

روزنامه سیاسی، اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی، ورزشی صبح ایران
صاحب امتیاز و مدیر مسئول: مهدی رحمانیان
نشانی: میدان آرژانتین، خیابان زاگرس، پلاک ۹، ساختمان شرق، طبقه همکف
تلفن: ۸۸۶۵۴۳۹۱-۲
نمابر: ۸۸۸۸۰۰۷۱۹-۵
تلفن آگهی‌ها: ۸۸۶۵۸۵۷۵
امور مشترکین:
تلفن: ۳۲-۸۸۸۱۴۳۳
نمابر: ۸۸۸۶۱۲۷۹
توزیع: شرکت پیام‌رسان پیروز
تلفن: ۵-۶۶۱۸۲۱۳۰
چاپ: نشر روز تاب
تلفن: ۴۴۵۴۵۰۷۶
www.sharghnewsagency.ir

تهران : اذان ظهر ۱۱:۵۷ اذان مغرب ۱۷:۱۷ اذان صبح فردا ۵:۳۴ طلوع آفتاب ۷:۰۴

به عبارت دیگر

فارابی و فنگ‌شویی

احمد رضا دالوند

■ شهرها بر اساس فضای هندسی یا فضای قابل اندازه‌گیری طراحی و برنامه‌ریزی می‌شوند. فضای هندسی نیز در دو مرحله اندازه‌گیری می‌شود:
۱- مرحله مقدماتی: در این مرحله اندازه‌گیری‌ها و جهت‌یابی‌ها بیشتر به اعتبار ملموس بودن و محسوس بودن انجام می‌شوند، یعنی تا حد زیادی «ملموس بودن محاسبات» بر «علمی بودن محاسبات» غلبه دارد، یعنی هرچند محاسبات هنوز جنبه کلی دارند، اما بدون ابهام صورت می‌گیرند. در این مرحله، اندازه‌های قراردادی، نقش اصلی را در تنظیم مقدماتی فضای هندسی بر عهده دارند.
۲- مرحله پیشرفته: در این مرحله مفاهیم تاییدشده مرحله قبلی، جایشان را به فرمول‌های ریاضی می‌دهند؛ به این معنا که چگونگی اندازه‌گیری مکان‌ها و تعیین موقعیت آنها در یک طرح جامع و به صورت یک تحقیق ریاضی و علمی مورد مطالعه قرار می‌گیرد.

در پرتو چنین بررسی‌هایی دقیق و محاسبات ریاضی است که با نوعی «علم نجوم» آشنا می‌شویم که موضوع مطالعه‌اش در اجرام سماوی که فضای هندسی و چشم‌انداز حیاتی شهرهاست. مفهوم «فنگ‌شویی» در حکمت چینی، در واقع یک نوع علم نجوم زمینی و شهری و حتی خانگی است. در اندیشه‌های فارابی، حکمتی گسترده‌تر از فنگ‌شویی چینی و جامعیتی ژرف‌تر از کالبد هندسی شهرهایمان لایه‌لا به موج می‌زند. اروپاییان نیز با آشنایی‌ای که نسبت به اندیشه‌های فارابی، کپلر، نیوتن، گالیله و فنگ‌شویی چینی حاصل کردند، توانستند فضای هندسی، کاربردی، معنایی و منطّعت موجود در مجتمع‌های عظیم شهری را بنا نهند؛ امری که دیری است ما از آن سخت غافلیم. در اندیشه غربی، در رأس هرم، «حکومت»، در قاعده آن، «ملت» و در حد واسط این دو، «تهداهای مدنی» ترسیم شده‌اند؛ اما در شهر اسلامی، سه نهاد اصلی: «مسجد، بازار و دارالخلافه» در مرکز، «شهر» در گرداگرد این سه نهاد و حصار و دروازه‌هایی در پیرامون کل این مجموعه احداث می‌شود. در چنین چشم‌اندازی، صنایع در خارج از حصار شهر تاسیس می‌شدند.

با نگاهی به ساختار و بافت قدیم تهران نیز می‌توان هنوز هم نشانه‌هایی از آن را مشاهده کرد: بازار بزرگ تهران، مسجدجامع و بناهای حکومتی در بوندر جمهری، ناصر خسرو، توپخانه، بهارستان و... حکیم فارابی در بیان ماهیت پویای مدینه فاضله‌ای که خطوط اصلی‌اش را ترسیم کرده بود، چنین می‌گفت: «مردم، امت‌ها و مدینه‌های فاضله در روش‌ها و بافت‌های عقلی و خیالی خود مختلف‌اند، گرچه همه آنان به یک سعادت ایمان دارند؛ چه آنکه شخصیت‌های هر ملتی عبارت‌است از مجموعه ترسیمات ذهنی یا خیالی آنها که در نفوس و عقول آنان متمکن و خودنمایی می‌کند.» ترسیمات ذهنی و خیالی ما، امروزه با تکیه بر محاسبات ریاضی، تکنولوژی کامپیوتری و نیازسنجی آماری به سهولت می‌تواند در قالب طرح‌های جامع تدوین شود. انتقال مطالعات علمی و ریاضی در ساختارهای شهری، از «اتاق فکر» مدیریت شهری به اجرای فنی و مهندسی، امری است که همواره باید آن را با وجدان نیاکان فرهیخته خود مورد سنجش قرار دهیم. نیاکان فرهیخته و سلیم‌النفس ما، روزگاری با ساده‌ترین ابزارها توانستند یکی از حیرت‌انگیزترین پروژه‌های زندگی اجتماعی جهان را بر خاک تفتیده احداث کنند: پدیده‌ای به نام «کاریر» یا «قنات» که حتی از فاصله کره ماه تا زمین هم دیده می‌شد و تا همین اواخر طول قنات‌های ایران از جاده‌های شوسه کشور نیز بیشتر بود.

پیشخوان

۲۴ ساعت شب منتشر شد

■ مجموعه‌ای از اشعار، نثرها و قطعات ادبی صولت فروتن در قالب کتابی با عنوان ۲۴ ساعت شب از سوی انتشارات نیگما منتشر شد. این مجموعه شامل

برده‌ها و نوشته‌هایی در طول سال‌های ۸۷ تا ۸۹ و به گفته صولت فروتن شامل برخی دغدغه‌ها و روزمرگی‌های اجتماعی و روابط انسانی انسان معاصر است. کتاب ۲۴ ساعت شب در ۶۱ صفحه و از سوی انتشارات نیگما چاپ و روانه بازار شده است.صولت‌فروتن روزنامه‌نگار و گزارشگر مطبوعات سال‌هاست در این رشته و در رسانه‌های مختلف فعالیت دارد.

شتر

دیگری بلد نیستند. شاید بد نباشد برونود و کوشش کنند کار دیگری یاد بگیرند. دنیا را چه دیدید، شاید بتوانند.

ولتر نامه بسیار طولیی برای یکی از دوستانش فرستاد و در پایان آن نوشت: «گر وقت بیشتری داشتم نامه کوتاهی برایت می‌نگاشتم».
بله، البته موجز نوشتن مشکل‌تر است و کار هر کس نیست. رونق داستان کوتاه‌نوشتن هم در دیار ما به دلیل تبحر در مینی‌مالیسم نیست. مینی‌مالیسم فقط یک واژه ادبی است، چند نفر را می‌شناسید که بضاعت نوشتن یک داستان کوتاه خوب را دارند؟

یک روایت کوتاه دیگر برایتان می‌گویم و با «عرض خسته نباشید و دست‌تان درد نکند» خداحافظی می‌کنم. در مصاحبه‌ای از برنارد شا پرسیدند برای تشویق نویسندگان جوان چه باید کرد؟ جواب شا این بود: «با تمام قوا بکوشید آنها را از این کار منصرف کنید.» سوال شده، چرا؟ جوابش این بود: «زیرا آن جوانی که باید نویسنده شود، می‌شود.» همین.

بی‌تعارف

اگر می‌دانید به من هم بگویند

مینو مشیری

نمی‌دانم چرا شماری از نقاشان ما آنقدر خوب می‌نویسند و شمار بیشتری از نویسندگان ما آنقدر بد و تازه نقاشی هم بلد نیستند. آیدین آغداشلو خوب می‌نویسد. پرویز کلانتری خوب می‌نویسد. فریده لاشایی اگر بنویسد خوب می‌نویسد. سهراب سپهری آنقدر خوب شعر می‌گوید و عالی نقاشی می‌کند که مانده‌ام شاعر است یا نقاش. او البته استثنایی است. منصوره حسینی خیلی خیلی خوب می‌نویسد و بر این باورم در ادبیات داستانی ما از «پوتین گلی» او تاکنون اثری بهتر و خواندنی‌تر نوشته نشده است. منصوره سبک دارد، نثر دارد، حرف دارد.

جالب‌تر از منصوره خیل «نویسندگانی»‌اند که نه سبک دارند، نه نثر دارند و نه حرفی برای گفتن اما باز هم می‌نویسند. بهانه این است که می‌گویند کار

دیدهبان

یک کتاب خوب، درباره یک فیلم بد

اسماعیل جمشیدی

حال بد و عصبیتی که بعد از تماشای فیلم «تنگنا» اثر امیر نادری (دربیست‌ماه سال ۱۳۵۲) در من حادث شده بود، با مطالعه نقد طرفدارانه پرویز دویی از این فیلم حالم را بدتر کرد، یکی، دو روزی با خودم درگیر بودم که آیا از کنار «این نیز بگذرد»، بگذرم یا واکنش نشان دهم. «این نیز بگذرد» نگذشت، باوجود میل باطنی‌ام نسبت به رفقت توأم با احترامی که برای پرویز و نوشته‌هایش داشتم، مقالهای به اعتراض نوشتم و در مجله سپید و سیاه که هر دو ما از نویسندگان آن بودیم، چاپ شد. پرویز در مقابل مقاله پرخاشگرانه من، در مقاله‌ای ملایم به پاسخگویی برآمد و از «تنگنا» به‌عنوان یک فیلم تلخ شفابخش از فیلم و کارگردان آن حمایت کرد تا مرا آرام کند که نشد. در مقاله‌ای دیگر «تنگنا»! از کسول تلخ و شفابخش در آوردم و چنین استدلالی کردم که این تلخی از شا شفابخش نیست بلکه از سمی ویرانگر و کشنده در آمده و هیچ اثر درم‌نگری ندارد، حتی بحث را به مقوله طبقه‌بندی‌شده فروید سادسیسم و ماروکسیسم بردم و امیر را در این فیلم آدمی دگرآزار (سادسیسمی) و کسی که از اثر او خوشش آمده، خودآزار (ماروکسیسمی) معرفی کردم.

چند روز بعد هم که پرویز و امیر را در لابی سینما آتلانتیک خندان و مهربان دیدم و به من گفت: اسماعیل خان، این امیر نادری رو خوب ببین پسر نازنینیا! گفتم: مخلص این نازنین هستم ولی در فیلم «تنگنا» او به پهنده فحش داده و دور از منطق و مرام او را کتک زده، «تنگنا» را دوست ندارم.

گنجینه

دست‌نوشته های محفوظ حراج می شود

شعبه لندن حراجی «ساتبی» قصد دارد پنجشنبه آینده تعداد زیادی از دست‌نوشته‌های نجیب محفوظ، شاعر برنده نوبل مصری، را در معرض فروش قرار دهد. ارزش این آرش‌یو بین ۵۰ تا ۷۰ هزار پوند تخمین زده شده است.

«ساتبی» اعلام کرده است این نوشته‌ها متعلق

گالری ایده شامگاه روز جمعه میزبان مراسم رونمایی از مجموعه شعر «از یابنده تقاضا می‌شود...» با روعتوان «چهارفصل از روابط انسانی» نوشته حمید جعفری و تصاویر مینی‌مال توج صابری‌وند بود. جعفری در این اثر که ۳۲ شعر او را در بر می‌گیرد، مفاهیمی را که ایرانی امروز با آن دست‌وپنجه نرم می‌کند در قالب کلمات عرضه کرده است. مفاهیمی همچون تنهایی و عسرت، واژدگی و بی‌حوصلگی، ناکامی و خودگردگ‌رگی که حتی نام کتاب را هم در برگرفته است. «از یابنده تقاضا می‌شود...» در واقع سطر مبانی شعر ی سه سطر از جعفری است که می‌گوید: «هدت‌هاست گم‌شده‌ام/ از یابنده تقاضا می‌شود/ امانتدار خوبی باشم».

شاعر در زبان از ساده‌ترین و قابل‌فهم‌ترین لغات روزمره بهره‌گرفته و شخصیتی معاصر و به‌روز از خود عرضه می‌کند. تصویر کلیشه‌ای شاعران متفکر و منزوی که در شعرهای

یکشنبه ۲۰ آذر ۱۳۹۰ ۱۵ محرم ۱۴۳۲ ۱۱ دسامبر ۲۰۱۱ سال نهم شماره پیاپی ۱۴۱۳ شماره ۴۸۹ دوره جدید ۲۰ صفحه

حسن کریم‌زاده

www.karimzadehstudio.com

حافظه مکتوب

برای آنهایی که چراغ نشر را در این سرزمین روشن نگاه داشتند

«حافظان نشر» از ناصر خسرو تا نادری...

پژمان موسوی

Pejman.mousavi@gmail.com

تهران قدیم خاطرات بسیاری برای گفتن دارد و بازگویی هر خاطره و بازنمایی آن، نه‌تنها حسی نوستالژیک را به ما القا می‌کند که سبب عدم فراموشی خاطراتی می‌شوند که به هر حال بخشی از هویت ما هستند و «ما»ی امروزمان تنها با «آنها»ی دیروز است که معنا می‌یابد و مفهوم، همه چیز هم به یک خود دارند و با همین تکیه‌گاه مستحکم هم هست که توانسته‌اند در شرایط امروز، همچنان در این حرفه مانده و درهای از اهداف پدران خود را در پشت پدران چه کسانی بودند؟ ناشران واقعی تهران دیروز که حافظان نشر در ایران را تشکیل می‌دادند چه انتشاراتی بودند؟ چگونه اینها با وجود انواع مشکلاتی که گذشته وجود داشت، توانستند چراغ نشر را در این مرز و بوم زنده نگاه دارند و آن را به نسل‌های بعد از خود تحویل دهند؟
پاتوق اصلی ناشران و کتابفروشی‌های تهران دیروز کدام خیابان‌ها بودند؟ اصلا تهران دیروز چگونه شهری بود و چگونه مردمانی داشت؟ همه اینها و سوالات بی‌شمار دیگر، انگیزه‌ای را فراهم کرده‌است تا لیلی فرهادپور در کتاب تازاش «حافظان نشر»-در پی پاسخ به آنها برآید. کتابی که خواندنش نه تنها برای اهالی نشر که برای هر آن‌کس که در خود علاقه‌ای را درباره جست‌وجو در گذشته فرهنگی‌اش می‌یابد، ضروری است.

رویداد

«از یابنده تقاضا می‌شود» در گالری ایده رونمایی شد

شعر بر دیوار

علیرضا روشن

می‌کنم/ آخر! خورشید هم/ در حق ما/ مادری نکرده بود. احساس بی‌پناهی، از آن خود شاعر است که به تنهایی ماه‌پشت‌ابر را می‌بیند اما می‌داند جمعی بسیار شبیه او هستند، بنابراین حال خودش را به جمعی تسری می‌دهد که مانند خودش بغض دارند از این که: «خورشید هم / در حق ما/ مادری نکرده است.» کوتاهی مفرط بعضی شعرها نیز جزوی از معنای آن شعرها هستند.

شاعر دلزدگی و خستگی‌اش از کلی‌گویی‌ها را با کوتاهی

صد سال چسلاو میلوش

چسلاو میلوش شاعر و نویسنده برجسته لهستانی است که در سال ۱۹۸۰ برنده جایزه نوبل ادبیات شد.از میلوش تاکنون کتاب «قیضه قدرت» به فارسی ترجمه شده است. نشست هفتگی شهر کتاب در روز سه‌شنبه ۲۲ آذر و به مناسبت صدمین سال تولد میلوش به بررسی زندگی و آثار او اختصاص دارد که با حضور یولیوش گوپو و علیرضا دولتشاهی برگزار می‌شود. این نشست از ساعت ۱۵:۳۰ با نمایش فیلم مستندی درباره میلوش با نام «کوه سحرآمیز» آغاز و اشعاری از میلوش به زبان فارسی و لهستانی خوانده می‌شود.

کاروانسرا

نامه به شهردار

خلیل جوادی

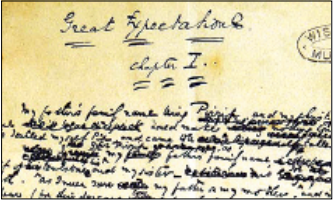

بعد سلام و توافقات جاری به پادشاه کل شهرداری عرض به خدمت، جناب قالی – ا. چا نشد، اینم به «باف» عالی چن کلمه حرف حساب دارم
یه طرح خیلی خیلی ناب دارم چون که می‌خوام تپه‌رونو تغییر بدم لازمه اول به شما گیر بدم خدا که بذل و بخشش‌اش زیاده به مرغ پر، به بنده عقل داده پلمپ عقلو وا کنی پر میشه از پر طراوس‌ام قشنگ‌تر میشه مگه چقدره طول عمر انسان- که بگذرونه توی راه‌بنندان؟ چقد معطلی؟ چقدر تاخیر؟ چقدر حادثه؟ چقدر آژیر؟ چقد ماشین؟ چقد مسیر مسدود؟ چقد شلوغی و صدا؟ چقد دود؟ چقد فروشنده؟ چقد هیاهو؟ آخه چقد وانت؟ چقد بلنگو؟ توی خیابون به این درازی مگه چقد میشه تونل بسازی؟ آخه چقد بزرگراه و جاده؟ هزینه تونل زدن زیاده میگن میخوان رسالتو پر کنن مسیر خریدو میابنر رفته اگه تونل زدین بازم به جایی به عقلتون شک می‌کنم خدایی شما خودت ماشالا فهمیده‌ای یک خلبان آسمون دیده‌ای با سرعتی که دنیا پیش میره پریدن اجتناب‌ناپذیره راستی! چرا باید تو این وضع حد سوزن ته‌گردمون از چین بیاده؟ بیا به اختراع تو خاک ایران علم کنیم به نام یک مسلمان وقت اگه کم، مسیر اگر درازه صندلی پرند چرخ‌سازه تورو خود قدا نگو محاله تموم طرح‌اوش خیاله بنده لئوناردو داوینچی نیستم اما توی طرح‌های عالی بیستم نگو که حرف‌های بنده مفتیه این اتفاق بخوای نخواستی می‌افته میشه با طرح بنده از لواسون یه چش به هم زدن پرید تو تپه‌رون بنز چپیه؟ بی‌ام و کیلو چنده؟ بپر توی صندلی پرنده مثل پرند‌ها پرندگی کن هر جا دلت خواست برو زندگی کن تپه‌رومون حسایی تپه‌رون میشه زمین و خونه کلی ازرون میشه دود و دم خیلونا کم میشه زندگی خوب فراهم میشه

برش از اخبار

«آرزوهای بزرگ» دیکنز کشف شد

■ نسخه دست‌نویسی از رمان «آرزوهای بزرگ» چارلز دیکنز که به تازگی کشف شده، مطالب جدیدی را راجع به نسوع نگارش این نویسنده بزرگ و نبوغ او نمایان کرد. این نوشته‌های جوهری بر هستند از خط‌زدگی، دوبارنویسی و اصلاحاتی که دیکنز در جریان نگارش شاهکار خود اعمال کرده است.

دیکنز این نسخه دست‌نویس از «آرزوهای بزرگ» را به دوستش «چانسی» هارنوتشر داد و او در سال ۱۸۶۸ آن را به موزه «ویچ و فنلاند» سپرد. این دست‌نوشته‌ها که در سال ۱۸۶۱ به نگارش در آمدند، تاکنون با همان بسته‌بندی اصلی در این موزه قرار داشتند.

سه نمایش در تالار مولوی

■ مرکز تئاتر مولوی دانشگاه تهران که از حدود یک هفته قبل به دلیل عمل نکردن اداره کل هنرهای نمایشی به تعهدات خود در قبال این مرکز تئاتری فعالیت‌های خود را به حالت تعلیق درآورده بود، از بیستم آذر با میزبانی سه اثر نمایشی، فعالیت خود را از سر خواهد گرفت.